

Irenischen hebben in 1868/71 ten opzichte van de Modernen juist evenzoo gehandeld. Ook zij spraken toen onderling af, wie men kiezen zou, en rustten niet, eer ze den laatsten Moderne uit de Kerkeraadscommissiën hadden uitgestooten. Ook hierin volgden de Gereformeerden dus slechts trouw het aangegeven voorbeeld. Of liever, toch niet zoo getrouw, want terwijl de Irenischen in 1868/71 *elken* Moderne uitstieten, bleven b. v. in de Kerkvoogdij thans nog zitten de heeren Ds. Hogerzeil, Van Limmik, Meynink en Hessel, van wie bekend is, dat hunne sympathiën met de Irenischen zijn.

Dat er voorts in den Kerkeraad slechts „voor den vorm” zou gediscussieerd zijn, is een onbewezene en onbewijsbare uitspraak, die, nog begrijpelijk op de lippen van een Kerkeraadslid, uiterst vreemd klinkt in eene Memorie van het Classicaal Bestuur. Dit Bestuur zit toch niet in den Kerkeraad en kan dus alleen naar hooren zeggen over den gang der beraadslagingen oordeelen; en overmits nu de heeren Ds. De Graaf, Ds. Adriani en Dr. Laurillard jaren lang zoogoed als nimmer ter vergadering opkwamen, Ds. Posthumus Meyjes wat hardhoorend is, en Ds. Van der Dussen zelf lid van den Broederkring was, zoo kunnen alleen de heeren Dr. Vos, Hóveker en Hermanides deze mededeeling verstrekt hebben. Mag nu hierop afgegaan? Mag zoo iets in een officieel stuk verklaard; nog wel, waar de notulen van den Kerkeraad duidelijk het omgekeerde bewijzen, en aantonen, hoe niet alleen over elk gewichtig punt, maar soms tot over de kleinste aangelegenheden, gansche avonden zeer breed en met duplieken en triplieken beraadslaagd is? Twintig voor één zouden de mannen kunnen opstaan, om hiertegen te getuigen. Of bedoelt men allicht, dat de discussie in zooverre geen doel trof, dat men over en weer toch op zijn stuk bleef staan, dan zij toch gevraagd, of de opponeerende minderheid niet haast nóg vasthoudender bleek, ja, of niet schier elke vergadering, zoo op staatkundig als maatschappelijk en kerkelijk gebied, bijna altoos ditzelfde verschijnsel bood, zonder dat het deswege nog ooit in iemand opkwam, de gevoerde discussie te qualificeeren als min ernstig gemeend.

Zoo blijft dan alleen het „spotten met het gebed om de leiding des Heiligen Geestes” over; een klacht, die schijnt ontleend aan deze overweging: „Ge wist vooruit wie ge kiezen zoudt, en dus was uw bidden niet gemeend!” Een zeer ernstig verwijt, dat zeer diep in de teederheid der ziele insnijdt. Spotten met het gebed ware in Bedienaren des Woords en Opzieners en Armverzorgers iets ontzettends, en zeker waagde het Classicaal Bestuur veel, door met name deze woorden neer te schrijven. Immers, moet dát spotten met het gebed heeten, dan is er ook met het gebed gespot, toen de Irenischen in 1868--71 met candidatenlijsten voor de Classicale benoemingen op de Classis of uit „Eensgezindheid” in den Kerkeraad kwamen, en toch meê in het gebed gingen. Ook gespot met het gebed, toen van Irenische zijde eertijds voor de keuze van Gemachtigden briefjes wierden rondgedeeld, en toch in de kerken voor deze keuze gebeden werd. Gespot ook met deze heilige zielsuiting, toen de heeren De Graaf, Vos en anderen hier ter stede tot predikanten werden beroepen, en men, met den aanbevelingsbrief in de hand, toch bad om de leiding des Geestes. Ja, dan is en wordt er nog aldoor gespot met het gebed,